

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ»

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	«Журналістика»
Спеціальність	061 Журналістика
Факультет	Педагогічний
Кафедра	Загальної педагогіки та дошкільної освіти
Семестр	1
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	Д.пед.н., проф. Марчук О. О
Контактна інформація	oxanna442@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Під час вивчення курсу «Методологія та організація наукових досліджень та академічна доброчесність» здобувачі освіти за спеціальністю 061 «Журналістика» отримують знання про етапи становлення і розвитку науки, поняття, зміст і функції науки, вивчають її структурні елементи. Отримують відомості про методи наукового дослідження в галузі масмедіа та журналістики, дізнаються про можливості системного підходу до аналізу соціальних об'єктів та явищ, вчать розробляти програму власного наукового дослідження. Основний акцент зроблено на виробленні в здобувачів освіти умінь займатися науковою роботою та написанні ними магістерської (кваліфікаційної) роботи. Здобувачі освіти отримають навички написання наукових публікацій, виголошення доповідей, знайомляться із принципами академічної доброчесності.</p> <p>Ключові слова: наука, методологія, об'єкт і предмет дослідження, наукові підходи і принципи, написання наукових досліджень в галузі журналістика, гіпотеза, кваліфікаційна робота, академічна доброчесність, науковий плагіат</p>
Мета та цілі	<p>Ознайомлення здобувачі освіти за спеціальністю 061 «Журналістика» з предметом, принципами та методами науково-дослідної роботи; засвоєння методології наукового дослідження в галузі журналістики; ознайомлення із етапами написання та структурою кваліфікаційної роботи; набуття студентами навичок раціональної організації їх науково-дослідної роботи; оволодіння основами академічної доброчесності як дієвого інструменту забезпечення якості вищої освіти.</p> <p>Результатом навчання за дисципліною «Методологія та організація</p>

	<p>наукових досліджень та академічна доброчесність» є набуття здобувачами вищої освіти таких компетентностей:</p> <p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>СК01. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з теорії та історії журналістики, новітні технологічні досягнення для розв'язання задач дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики.</p> <p>СК02. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми</p>
Результати навчання	<p>Опанувавши дисципліну «Методологія та організація наукових досліджень та академічна доброчесність» майбутні журналісти повинні володіти такими <i>програмними результатами навчання</i>:</p> <p>РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.</p> <p>РН08. Використовувати передові знання і методики у процесі дослідження діяльності та створення нових медіаінституцій.</p>
Soft skills	<p>Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills - соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: здатність аналізувати та оцінювати, інтерпретувати; здатність логічно мислити, креативно діяти; планувати та управляти часом, презентувати себе і свою позицію; діяти відповідально.</p>
Пререквізити	<p>Базові знання з дисциплін: «Українська мова за професійним спрямуванням», «Документознавство», «Історія»</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання та бали
	Модуль 1. Теоретико-методологічні засади наукового дослідження	
1. Вступ до курсу «Методологія і організація наукових досліджень та академічна доброчесність».	<p>Об'єкт, предмет, мета, завдання дисципліни. Етапи становлення і розвитку науки. Поняття, зміст і функції науки. Структурні елементи науки та їх характеристика. Особливості науково-дослідної діяльності в галузі масової комунікації.</p>	<p>Підготувати повідомлення про етапи становлення і розвиток сучасної науки.</p> <p>Скласти схему «Функції науки».</p> <p>6 балів</p>
2. Методологія та методи наукового дослідження	<p>Наукове дослідження: загальна характеристика. Методологія як розділ наукознавства. Методика, методи та їх класифікація. Поняття наукового підходу. Принципи наукового дослідження. Фундаментальна, або філософська, методологія.</p>	<p>Написати реферат на тему «Методологія як розділ наукознавства». Укласти схему «Принципи наукового дослідження в галузі журналістики».</p>

	Методологія наукових досліджень у галузі масової комунікації. Загальнонаукові (філософські) засади методології журналістикознавства.	6 балів.
3. Загальнонаукові та конкретнонаукові методи	Характеристика загальнонаукових методів: історичний, термінологічний, функціональний, системний, когнітивний (пізнавальний), моделювання та ін. Особливості конкретно наукових методів. Використання емпіричних методів. Методи, що застосовуються на емпіричному та теоретичному рівнях дослідження. Методи теоретичного дослідження. Логічні закони і правила в змісті принципу логічності.	Написати повідомлення на тему «Характеристика загальнонаукових методів: історичний, термінологічний, функціональний, системний, когнітивний (пізнавальний), моделювання та ін». 6 балів.
4. Поняття та сутність системного підходу	Можливості системного підходу до аналізу соціальних об'єктів та явищ. Аспекти сутності системного підходу. Системний інструментарій. Основні принципи системного підходу Основні етапи вирішення проблем за технологією системного аналізу. Характеристика неформальних, графічних методів, кількісних методів, методів моделювання. методів висунення альтернатив.	Розробити презентацію на тему «Суть системного підходу в науці». 6 балів.
5. Методологія проведення педагогічних досліджень	Поняття про наукове дослідження. Проблематика сучасних досліджень з історії та теорії журналістики. Етапи наукового дослідження у галузі масової комунікації. Розробка програми дослідження із журналістики.	Написати повідомлення та тему «Методологія проведення досліджень в галузі журналістики» 6 балів.
	Модуль 2. Написання та захист кваліфікаційних (магістерських) робіт	
6. Кваліфікаційна (магістерська) робота як професійно орієнтоване дослідження	Кваліфікація «магістр» і його науковий статус. Виявлення фахових навиків і вмінь, здобутих під час навчання за спеціальністю 061 Журналістика, галузь знань 06 Журналістика. Вибір та затвердження теми магістерської роботи. Обов'язки наукового керівника та магістранта в процесі підготовки магістерської роботи. Структурні елементи кваліфікаційної (магістерської) роботи: титульний аркуш; зміст; перелік умовних позначень (за необхідності); вступ; кілька розділів (підрозділів), що розкривають теорію питання та досвід практичної роботи; висновки; список використаної літератури; додатки (за необхідності). Основні етапи в роботі над кваліфікаційною роботою. Особливості підготовчого етапу.. Вивчення історіографії обраної проблеми. Формулювання об'єкта, предмета, мети та завдань наукового дослідження. Робота над текстом дослідження. Заключний етап роботи. Методика підготовки	Дати визначення термінів: об'єкт, предмет, гіпотеза. Написати гіпотезу до дослідження відповідно до обраної теми. 6 балів.

	висновків.	
7. Оформлення магістерської роботи	Прояв культури організації наукового дослідження в оформленні магістерської роботи, зокрема у графічному поданні заголовків та їх змісті. Правила нумерації. Вимоги до подання ілюстрацій, таблиць, формул. Зміст бібліографічних покликань та загальних правил складання списку наукової літератури за останнім державним стандартом (ДСТУ 8302:2015). Культура цитувань, уникнення плагіату. Оформлення списку наукових джерел. Функції додатків та їх оформлення. Особливості редагування магістерської роботи. Типові помилки, які допускаються в написанні та оформленні кваліфікаційної роботи.	Написати вимоги до оформлення літератури. Представити оформлення 6-10 літературних джерел. 6 балів.
8. Процедура підготовки до захисту магістерської роботи. Апробація результатів дослідження.	<p>Попередній захист магістерської роботи. Оформлення та порядок передачі електронного варіанта магістерської роботи для зберігання. Оформлення документів до захисту магістерської роботи Відгук наукового керівника та рецензування магістерської роботи. Підготовка електронної презентації магістерської роботи. Захист магістерської роботи. Рекомендації щодо доповіді магістранта. Обговорення результатів магістерської роботи. Оцінювання магістерської роботи. Типові помилки в написанні наукової роботи.</p> <p>Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Види науково-дослідних видань. Дотримання видавничого оформлення періодичних і неперіодичних видань. Вихідні відомості і випускові дані. Вимоги до статей. Авторський і обліково-видавничий аркуш.</p> <p>Структура наукового реферату. Види і структура рефератів. Обсяг реферату.</p> <p>Доповідь на науковій конференції. Сутність про наукову доповідь. Вимоги до оформлення доповіді. Поняття про тези. Рекомендований обсяг тез наукової доповіді. Повідомлення як вид короткої доповіді. Розробка наукових постерів та презентацій.</p>	Написати вимоги до розробки наукових презентацій. Розробити постер на тему «Завдання сучасної науки: виклик та реалії сьогодення». 6 балів.
9. Академічна добročесність як дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти	Актуальність теми. Поняття про академічну добročесність. Фундаментальні цінності академічної добročесності. Положення Міжнародного економіко-гуманітарного університету ім. академіка Степана Дем'янчука «Кодекс академічної добročесності». Основні чинники, які визначають порушення засад академічної/наукової добročесності. Сприяння академічній добročесності в Україні.	Дати визначення академічної добročесності та її характеристики і її принципів. 6 балів.

<p>10. Шляхи боротьби з плагіатом</p>	<p>Шляхи боротьби з плагіатом. Поняття про науковий плагіат. Різновиди (класифікація) плагіату Зарубіжний та національний досвід боротьби з плагіатом. Методичні поради щодо уникнення плагіату. Розробка політики забезпечення академічної доброчесності в українській вищій школі: концепція В. Сичика. Положення ПВНЗ «Міжнародного економіко-гуманітарного університету ім. академіка Степана Дем'янчука «Про протидію плагіату в університеті».</p>	<p>Написати повідомлення про шляхи боротьби з плагіатом та дотримання принципів академічної доброчесності в ЗВО. Опрацювати положення «Про протидію плагіату в університеті».</p> <p>6 балів.</p>
---	--	--

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

БАЗОВА

1. Академічна доброчесність: виклики сучасності: *збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян* (Республіка Польща, Варшава, 1 – 13.10.2018). Варшава, 2018. 162 с.
2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
3. Аніщенко О. В. Наукові дослідження з історії професійної освіти та історії педагогіки: метод. рек. науковцям-початківцям. Ніжинський держ. педагогічний ун- т ім. Миколи Гоголя. Ніжин : Видавництво НДПУ ім. М.Гоголя, 2003. 49 с.
4. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: навч.-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів вищ. навч. закладів. К., 2008. 272 с.
5. Бакалаврська робота. Основні вимоги щодо виконання та захисту: навч.-метод. посібник для студ. пед. факультету/ М-во освіти і науки, молоді та спорту України. МЕНУ ім. акад. С. Дем'янчука. Ін-т пед. освіти. Уклад. Л.Б. Мельничук, І.М. Бойко, О.М. Петрук. Рівне, 2012. 34 с.
6. Вадинський С. Є., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень.: навч. посіб. Суми: СумДПУ, 2016. 260 с.
7. Вербовський В. В. Як правильно підготувати наукове дослідження: навч.-метод. посіб. для студ. і магістрантів. Луганський національний педагогічний ун-т ім. Тараса Шевченка. Луганськ : Альма-матер, 2007. 123 с.
8. Галич В. М. Семіотика інтертекстуальності публіцистичного тексту: соціально-комунікативна рецепція : монографія. Рівне : ДЗ «Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка», 2015. 120 с.
9. Грицюк Л.К. Магістерська робота: Навч.-метод. посібник для магістрів гуманіт. профілю/ Л.К.Грицюк, П.М.Гусак, Л.К.Завацька. Л., 2002. 94 с.
10. Гура О.І. Педагогіка вищої школи: Вступ до спеціальності: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К., 2005. 224 с.
11. Долбенко Т.О. Магістерська робота: Методика підготовки: Посібник/ Т.О.Долбенко, І.С.Бондар, Ю.І.Горбань, В.А.Русавська. К., 2016. 140 с.
12. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики : навч. посіб. / за наук. ред. В. В. Різуна. Київ : Центр вільної преси, 2010. 258 с.
13. Квіт С. М. Масові комунікації: підручник. Київ : Вид. дім. «Києво Могилянська

академія», 2008. С. 52-53.

14. Методичні рекомендації до написання та захисту курсової роботи з фахових методик дошкільної освіти. Авт.-уклад. Борова В. Є., Красовська О. О., Максимчук Н. С., Марчук О. О., Мельничук Л. Б., Пагута Т. І. Рівне : ПВНЗ МEGУ ім. акад. Степана Дем'янчука. 2021. 42 с.
15. Марчук О. О., Дащук Л. С. Етапи залучення майбутніх вчителів географії до науково-дослідної роботи в ЗВО. *Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку регіонів»* (23 червня, 2023, ПВНЗ «MEГУ»). Рівне, 2023. С. 46-49.
16. Марчук О. О., Дем'янчук А. С., Мельничук Л. Б. Особливості проведення захисту магістерських робіт зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта» *Сучасна наука: проблеми та перспективи (частина I): матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції м. Київ, 12-13 січня 2022 року*. Київ: МЦНД, 2022. С. 34-35.
17. Методологія досліджень мас-медіа: робоча книга (handbook) / за заг. ред. К. Г. Сіріньок-Долгарьової. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 156 с.
18. Методичні рекомендації щодо виконання дипломної (магістерської) роботи / Колектив авторів: Курко М.Н., Бідзюра І. П., Мелков Ю. О., Грабовенко Н. В. К.: МАУП, 2018. 38 с.
19. Микитюк О.М. Становлення та розвиток науково-дослідної роботи у вищих педагогічних закладах України (історико-педагогічний аспект). Х., 2003. 256 с.
20. Михальчук Ю.О. Магістерська робота. Основні вимоги щодо виконання та захисту: Навч.-метод. посібник для студ. пед. факультету. Рівне, 2019. 63 с.
21. Кваско А., Сухорукова О., Григорова З. Сучасні методи досліджень в медіаменеджменті. *Економіка та суспільство*. 2021. № 24. С. 87-93.
22. Ніколаєнко С.М. Стратегія розвитку освіти України. Початок ХХІ століття. К., 2006. 253 с.
23. Одерій Л.П. Кваліметрія вищої освіти. Методологія та інструментарій: Монографія. К., 1996. 256 с.
24. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці. Експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти: Навчальний посібник. Херсон, 2021. 80 с.
25. Рижко О. М. Плагіат як соціальнокомунікаційне явище : монографія. – Київ : Паливода А. В. [вид.], 2017. 387 с.
26. Різун В., Скотникова Т. Методи наукових досліджень у журналістикознавстві : навч. посібник. 2-е вид., перероб. і доп. Київ : Преса України, 2008. 144 с.
27. Соловійов С. М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2007. 176 с
28. Холод О. Методологія досліджень соціальних комунікацій : навч. посіб. – К. : Київський міжнародний університет, 2013. 345 с.

ДОПОМІЖНА

29. Артющина М.В. Психологічні та педагогічні основи підготовки студентів економічних спеціальностей до інноваційної діяльності. К., 2009. 271 с.
30. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Житомир. ДПУ ім. І.Франка. К., 2003. 383 с.
31. Газетна журналістика: Навчально-методичний посібник для спеціальності 6.0302 – Журналістика / Укл. О.В. Богуславський. – Запоріжжя: ГУ “ЗІДМУ”, 2005 – 103 с.
32. Галич В. М., Куцевська О. С. Дискурс авторського редагування публіцистичного твору : монографія. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 272 с.
33. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : Знання, 2012. 486 с.
34. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посіб. для студ. магістратури економ. спец. вищ. навч. закладів. К., 2007. 232 с.
35. Майборода В.К. Вища педагогічна освіта в Україні: історія, досвід, уроки (1917-1985 рр.): Монографія / За ред.: В.І. Лугового. К., 1992. 195 с.

36. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К., 2009. 472 с.
37. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З.Н. Курлянд, П24 Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. К.: Знання, 2007. 495 с.
38. Попова І.В. Освіта у структурі екобезпечного розвитку трансформаційного суспільства: філософсько-світовий аспект. К., 2015. 364 с.
39. Педагогічний словник / [за ред. М. Д. Ярмаченка]. К.: Педагогічна думка, 2001. 514 с.
40. Смуць А. Передумови виникнення релігійного контенту в сучасному українському телепросторі. *Наукові записки Інституту журналістики*. Київ, Ужгород, 2014. С. 228 - 231
41. Університетська освіта: Навчальний посібник / авт. Н.Л.Козак, І.М.Шоробура. Л., 2011. 180 с.
42. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К., 2002. 527 с.
43. Шендеровський В. Нехай не гасне світ науки. К.: Вид-во «Рада», 2003. 416 с.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

44. Академічна доброчесність залежить від усіх учасників освітнього процесу URL: <https://eo.gov.ua/akademichna-dobrochesnist-zalezhyt-vid-usikh-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu/2021/04/30/>
45. Вимоги до написання магістерської роботи URL: <https://ksp.pnu.edu.ua/%/>
46. Вимоги до оформлення дипломних магістерських робіт URL: <https://kerivnyk.info/vymogy-mr>
47. Грабченко А.І., Федорович В.О., Гаращенко Я.М. Методи наукових досліджень: Навч. посібник. Х.: НТУ "ХП", 2009. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/159817923.pdf>.
48. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. – Тернопіль: Економічна думка, 2005. URL: http://library.wunu.edu.ua/files/EVD/kl_mspnd.pdf.
49. Криворучко, Світлана Володимирівна. Професійна етика журналіста на сучасному етапі розвитку демократії в Україні. С. Криворучко. <http://disser.com.ua/content/31495.html> (2003).
50. Методи теоретичних досліджень. URL: <https://pidru4niki.com/1373112055109/pedagogika/metodi-teoretichnih-doslidzhen>.
51. Методичні рекомендації до підготовки та захисту кваліфікаційних робіт на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» / Укладач В. І. Борейко. Рівне : 2019. 32 с. <https://www.megu.edu.ua/sites/default/files/2021-05/Method-bakalavraska.pdf>.
52. Наукова публікація: поняття, функції, основні види URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-1124.html>.
53. Основні вимоги до проведення педагогічного дослідження URL: <https://pidru4niki.com/12281128/pedagogika/osnovni-vimogi-provedennya-pedagogichnogo-doslidzhennya>
54. Положення «Про протидію плагіату в університеті» URL: <https://www.megu.edu.ua/sites/default/files/2021-07/Polozhennja-pro-protidiju-plagiatu.pdf>
55. Поняття методології і її рівнів, методи, прийоми у науковому дослідженні. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/book/tool/print/index.php?id=151269>.
56. Різун В. Методи наукових досліджень у журналістикознавстві. URL: https://www.researchgate.net/publication/360851908_METODI_NAUKOVIH_DOSLIDZEN_U_ZURNALISTIKOZNAVSTVI.
57. Системний підхід в науці та педагогічних дослідженнях URL: <https://pedagogy.donntu.edu.ua/25-2018/m-p-kostiuchenko/>
58. Шляхи і методи запобігання плагіату наукових творів URL: <https://www.google.com/search?q=%>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (Теми 1-5)	30
Змістовий модуль 2 (Теми 6-10)	30
Підсумковий контроль	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни